

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620010619
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Zelenayová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1620010619.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Zelenayovej a sudcov JUDr. Petra Šamka a JUDr. Danice Veselovskej, v trestnej veci proti obžalovanej K. Q., stíhanej pre prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák., o odvolaní okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Malacky proti rozsudku Okresného súdu Malacky z 27.09.2021, sp.zn. 3T/99/2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. júna 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Malacky ako nedôvodné z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súdu I. stupňa bola obžalovaná K. Q. uznaná vinnou z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako rodič maloletého N.Z., nar. 15.12.2009, nezabezpečila riadne plnenie jeho povinnej školskej dochádzky na Základnej škole, K. R., O. 7, XXX XX Q., pričom o neplnení povinnej školskej dochádzky maloletého bola opakovane vyrozumená zo strany školy, Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Malacky, napriek tomu nápravu nezabezpečila, bezdôvodne maloletého nechávala doma, v dôsledku čoho v školskom roku 2019/2020 v čase od 2. septembra 2019 do 29. februára 2020 vymeškal celkovo 522 neospravedlnených hodín.

Súd I. stupňa za uvedený prečin obžalovanú odsúdil podľa § 211 ods. 3 Tr. zák., § 54 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. na trest povinnej práce vo výmere 160 hodín. Podľa § 55 ods. 1 Tr. zák. bola obžalovanej uložená povinnosť trest povinnej práce vykonať najneskôr do 1 roka od nariadenia výkonu trestu. Podľa § 55 ods. 3 Tr. zák. bola obžalovanej uložená povinnosť vykonať trest povinnej práce osobne, bez nároku na odmenu vo svojom voľnom čase.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie okresná prokurátorka 30.09.2021, teda v zákonnej lehote, v neprospech obžalovanej, čo do výroku o treste s odôvodnením, že sa nestotožňuje s uvedeným rozsudkom a s poukazom na vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní iba k výroku o treste, čo do jeho druhu a výmery, nakoľko obžalovaná urobila na hlavnom pojednávaní vyhlásenie o svojej vine, ktoré súd prijal. Z vykonaných dôkazov vo vzťahu k trestu poukázala na odpis registra trestov obžalovanej, z ktorého vyplýva jeden záznam a z lustrácie priestupkov nevyplývajú žiadne priestupky. Vzhľadom na odôvodnenie súdu ohľadne uloženia alternatívneho trestu povinnej práce vo výmere 160 hodín sa prokurátorka úplne nemohla stotožniť z dôvodov, že obžalovaná sa rovnakého trestného činu dopustila už skôr, za čo bola právoplatne odsúdená Okresným súdom Malacky rozsudkom sp. zn. 1T/111/19 z 30.10.2019, právoplatným 28.11.2019 na podmienený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní jeden rok do 28.11.2020. Keďže obžalovaná sa v skúšobnej dobe tohto odsúdenia dopustila opätovného spáchania toho istého trestného činu, zjavne na ňu predchádzajúce podmienené odsúdenie nemalo potrebný výchovný vplyv, nakoľko v krátkom čase

po spáchaní trestného činu sa dopustila ďalšieho trestného činu a navyše totožného. Poukázala aj na správy Základnej školy K. R. v Q. z 30.01.2020 a 02.07.2020, kde sa jednoznačne uvádza, že obžalovaná nemá tendenciu riešiť dochádzku svojho syna. Má za to, že uloženie samostatného trestu povinnej práce nebude dostatočné na prevýchovu obžalovanej, ako i ochranu spoločnosti a záujmov maloletého U. Q. zastáva názor, že len adekvátny postih obžalovanej môže mať v budúcnosti priaznivý vplyv na jej správanie a prístupu k záujmom maloletého U.. U. sa stotožníť ani s argumentáciou súdu v odôvodnení rozsudku, že samostatne uložený trest povinnej práce bude dostatočnou represiou pre obžalovanú a tiež naplnením účelu, že obžalovaná sa v budúcnosti vyvaruje páchaniu trestnej činnosti a mimoriadne starostlivo zväží následky svojho konania, ktorá si doposiaľ evidentne neuvedomila závažnosť svojho konania, aké závažné následky jej konanie môže mať a to napriek tomu, že už bola za takýto trestný čin odsúdená. V danom prípade považuje za potrebné, s ohľadom na uvádzané skutočnosti uložiť obžalovanej nepodmienečný trest, hoci len kratšieho trvania, ktorý bude na obžalovanú pôsobiť viac edukatívne a umožní jej, aj za pomerne krátky čas, uvedomiť si, čo všetko svojím protiprávnym konaním spôsobila a aké to pre ňu a jej maloletého syna môže mať dôsledky. Z toho dôvodu považuje prokurátorka súdom uložený trest za neprimeraný. Uviedla, že neprimeraným trestom v zmysle § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. sa rozumie taký trest, ktorý je z pohľadu zásad ukladania trestov uvedených v § 34 a nasl. Trestného zákona, čo do jeho druhu alebo výmery príliš prísny alebo príliš mierny (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 To 17/2015 zo dňa 08.11.2016). Má za to, že uloženie, hoci aj prísnejšieho samostatného trestu povinnej práce obžalovanú dostatočným spôsobom neodradí a nezabráni jej v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Rovnako takýto trest nevytvorí podmienky pre výchovu páchatel'a, aby viedol v budúcnosti riadny život, a takisto nepovedie k náprave obžalovanej a potreba preventívnej ochrany spoločnosti v podobe uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody sa javí za takýchto okolností ako nevyhnutná. Navrhla preto podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušiť napadnutý a obžalovanej uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

V súlade s § 314 Tr. por., v záujme zachovania kontradiktórnosti konania, bolo odvolanie okresnej prokurátorky zaslané obžalovanej na prípadné vyjadrenie k nemu, čo obžalovaná aj využila a písomne sa vyjadrila podaním doručeným prvostupňovému súdu 17.12.2021, v ktorom uviedla, že v čase, kedy bol jej syn U. odobratý orgánom sociálnoprávnej ochrany, na základe odporúčani OSPODaSK Malacky, bola jej rodina zaradená do programu sanácie a začala spolupracovať na úprave rodinných pomerov s organizáciou n.o. Kľúč Bratislava. Od tejto doby prešla veľkou zmenou v úlohe matky, kedy si postupne začala uvedomovať svoju zodpovednosť za to, že jej bol U. odobratý do Centra pre deti a rodiny Pečeňady. Svojím úsilím pod dohľadom orgánu sociálnoprávnej ochrany, za obdobie niekoľkých mesiacov, spravila výrazné zmeny v rodinných pomeroch. V starostlivosti má dve deti, okrem U. aj W. L., nar. XX.XX.XXXX, o ktoré sa momentálne riadne stará, zabezpečuje ich potreby pod dohľadom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Malacky, pre ňu bolo dostatočným trestom skutočnosť, že jej bol maloletý syn U. odobratý orgánom sociálnoprávnej ochrany, jeho odlúčenie zvládla veľmi ťažko, taktiež aj jej syn U.. Svoje nezodpovedné konanie, ako matky, veľmi ľutuje a priznáva svoje zlyhanie tým, že nedohliadala riadne na školskú dochádzku U.. Po návrate U. do jej starostlivosti, keď súd rozhodol o tom, že jej dieťa bude vrátené z CDR, otvorene vyjadrila svoje obavy z toho, či ako matka zvládne svoju úlohu. Uvedomuje si svoje nedostatky vo výchove a preto súhlasí s tým, aby v roku 2022 bola opätovne zaradená do programu sanácie. Žiadala, aby Krajský súd Bratislava potvrdil napadnutý rozsudok a ponechal jej alternatívny trest povinnej práce vo výmere 160 hodín.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka krajskej prokuratúry v konečnom návrhu poukázala na písomné dôvody odvolania okresnej prokurátorky a navrhla zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o treste a obžalovanej uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody. Obžalovaná uviedla, že syna už má zase doma, riadne chodí do školy a je už v 5. triede, že nechce ísť do výkonu trestu a navrhla odvolanie prokuratúry zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 ods. 1 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť odvolania (306 ods. 1 Tr. por.) a tým absenciu dôvodov u nich na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por. a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že povinnosťou odvolacieho súdu na základe revízneho princípu, determinovaný uvedeným ustanovením, je preskúmanie len tých výrokov, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie a preskúmanie správnosti konania, ktoré predchádzalo týmto napadnutým výrokom rozsudku. Výnimkou z uvedenej zásady a to, že odvolací súd musí prihliadnuť aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytykané, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali (po právoplatnosti rozsudku) podanie mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. dovolania, avšak takéto chyby v danom prípade zistené neboli.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že pred súdom prvého stupňa boli vykonané na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci, v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto okresný súd správne vyhodnotil tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

Krajský súd si osvojuje skutkové závery prvostupňového súdu, pokiaľ ide o jeho odôvodnenie a to aj ohľadne druhu a výšky uloženého trestu.

Senát odvolacieho súdu primárne poukazuje na to, že skutok popísaný v napadnutom rozsudku sa stal a spáchala ho obžalovaná spôsobom v ňom popísaným. Nemá preto pochybnosti, že skutkové zistenia uvedené v skutkovej vete napadnutého rozsudku sú v súlade so stavom veci a je nimi preukázané, že obžalovaná v kritickej dobe a nezákonným spôsobom, uvedeným v skutkovej vete napadnutého rozsudku, vydala osobu staršiu (správne mladšiu), ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnila viesť záhaľčivý život, a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák. sa dopustí ten, kto vydá, čo aj z nebanlivosti, osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že umožní jej viesť záhaľčivý alebo nemravný život a odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. b) Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas,

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Skutkové zistenie súdom prvého stupňa je správne a zodpovedá priebehu konania, ktoré bolo vykonané na hlavnom pojednávaní. V prejednávanej trestnej veci obžalovaná K. Q. po zákonom poučení podľa § 257 ods. 1 Tr. por. urobila na prvostupňovom súde vyhlásenie, že sa cíti byť vinnou zo žalovaného skutku v zmysle podanej obžaloby a po zákonom poučení zo strany samosudkyne odpovedala kladne na otázky položené jej súdom v zmysle § 333 ods. 3, písm. c/, d/, f/, g/, h/ Tr. por., následne bola poučená podľa príslušných zákonných ustanovení § 257 ods. 5 až 8 Tr. por. o následkoch svojho vyhlásenia. Prokurátorka navrhla toto vyhlásenie obžalovanej prijať a samosudkyňa následne uznesením podľa

§ 257 ods. 7 Tr. por. prijala vyhlásenie obžalovanej, že je vinná zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásila, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaná priznala spáchanie skutku sa nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Vzhľadom k tomu, že obžalovaná K. Q. urobila na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom dňa 27.09.2021 vyhlásenie o priznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., súd druhého stupňa preskúmal zákonnosť postupu okresného súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o prijatí vyhlásenia obžalovanej a zistil, že v tomto smere konal okresný súd správne a neporušil žiadne procesné ustanovenia. Priznanie viny bolo teda prijaté súdom prvého stupňa v súlade so zákonom a stalo sa nemenným.

Ani krajský súd, podobne ako okresný súd nemal dôvodné pochybnosti o skutkových tvrdeniach uvedených v obžalobe a preto priznanie viny obžalovanou K. Q. považoval za logický dôsledok dôkazného stavu zisteného a prezentovaného prokurátorom v obžalobe.

Logickým dôsledkom rozhodnutia súdu prvého stupňa o prijatí vyhlásenia obžalovanej že je vinná, bol aj ďalší postup súdu, keď nevykonal dokazovanie v rozsahu priznanej viny.

Nakoľko na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom nebolo vykonané dokazovanie súvisiace so skutkovými zisteniami obžaloby, nemohol ani krajský súd, ako súd odvolací, preskúmať, zasahovať, meniť, či prípadne spochybňovať skutkové zistenia a závery súdu prvého stupňa, prezentované vo výroku o vine v napadnutom rozsudku a v tejto časti obžalovaná ani nebola oprávnená na podanie odvolania.

Napokon odvolaním prokurátorky bol napadnutý len výrok o treste, povinnosťou odvolacieho súdu na základe revízneho princípu, determinovaným ustanovením § 317 Tr. por., bolo preskúmanie výroku o treste napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo tomuto výroku, pričom dospel k záveru, že okresným súdom uložený trest povinnej práce bol uložený v súlade so zákonom a nie ani neprimeraným.

Prvostupňový súd odôvodnil uložený druh trestu a jeho výmeru tým, že obžalovaná K. Q. na hlavnom pojednávaní uviedla, že k spáchanie skutku úprimne ľutuje, že konala tak, pretože bola v ťažkej životnej situácii, nezvládala výchovu maloletého syna, z tohto dôvodu bola nad dieťaťom nariadená aj ústavná starostlivosť. Situácia sa už zmenila, pomery v rodine sa zastabilizovali, súd opäť jej vrátil maloletého U. do jej starostlivosti, že už si uvedomuje vážnosť situácie ona aj jej syn, ktorý taktiež chce byť doma s rodinou, že je na rodičovskej dovolenke a jej jediný príjem predstavuje rodičovský príspevok vo výške 300 eur. Má dve mal. deti 11 ročného U. a 1 ročného W., žije v spoločnej domácnosti s druhom, ktorý je otcom jej mladšieho syna. a otec maloletého U. na dieťa nijakým spôsobom neprispieva a žijú vo viacgeneračnom rodinnom dome, spolu s ďalšími príbuznými, pričom vlastníkom domu je jej babka. Pri ukladaní trestu súd prihliadol aj na pomer a závažnosť poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pričom na poľahčujúcu okolnosť prihliadol, že k spáchaniu trestného činu sa priznala a tento úprimne oľutovala. Z vyjadrenia obžalovanej súd považoval za zrejmé, že skutok ktorý vykonala, bol neuvážnený, dopustila sa trestnej činnosti z dôvodu, že nezvládla výchovu maloletého dieťaťa a z tohto dôvodu, bola aj nad výchovou dieťaťa nariadená ústavná starostlivosť. Naopak obžalovanej priťažovalo, že už bola za trestný čin v minulosti odsúdená pre totožnú trestnú činnosť, čím u obžalovanej bol pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností rovnaký a preto sa trestná sadzba daného trestného činu nemenila. Ďalej súd uviedol, že vo všeobecnosti pri ukladaní trestu musí súd v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorú určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody, prípade povinnosť súdu uložiť len trest odňatia slobody. Pri ukladaní trestu obžalovanej súd vychádzal zo závažnosti prečinu, z ktorého bola obžalovaná uznaná vinnou a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom v rozpätí šesť mesiacov až päť rokov. Stanovením rozpätia trestnej sadzby zaradil zákonodarca tento prečin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodit' z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne ukladať trest odňatia slobody, ktorým sa má na mysli nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmienečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Nakoľko obžalovaná spáchala úmyselný trestný čin počas skúšobnej doby podmienečného odsúdenia, s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák.

bolo vylúčené uložiť obžalovanej podmienený trest odňatia slobody, ale že v danom prípade sú splnené zákonom vyžadované podmienky pre uloženie trestu povinnej práce, nakoľko odsudzuje páchateľku za prečin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody, ktorého horná hranica sadzby trestu odňatia slobody nepresahuje 5 rokov, obžalovaná s uložením tohto druhu trestu súhlasila a vzhľadom na povahu spáchaného prečinu, osobné pomery obžalovanej, možnosť jej nápravy a okolnosti spáchania trestného činu mal súd za to, že takto uložený trest možno považovať za primeraný. V danom prípade preto nebol potrebné uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko k uloženiu trestu odňatia slobody s povolením podmieneného odkladu nemohlo dôjsť. Na druhej strane, najmä pri ukladaní krátkodobých nepodmienečných trestov odňatia slobody, musel skúmať, či nemôže byť účel trestu splnený alternatívnym trestom nespojeným s odňatím slobody. Súd poukázal na všeobecne uznávané v súdnej praxi, že krátkodobé tresty odňatia slobody by mali byť ukladané len výnimočne a že záujem všeobecnej prevencie nemôže prevážiť nad reálnym záujmom individuálnej prevencie. V predmetnej veci v prospech neuloženia trestu odňatia slobody navyše svedčí aj okolnosť, že obžalovaná urobila vyhlásenie o vine, skutok úprimne oľutovala a napravila svoje rodinné pomery tak, že súd v civilnom konaní navrátil maloleté dieťa do jej starostlivosti. V konaní o zrušení ústavnej starostlivosti ako súd, tak aj orgány sociálnej kurately a dohľadu, mimoriadne starostlivo posudzujú nápravu pomerov a vhodnosť výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Taktiež súd s poukazom na znenie § 34 ods. 3 Tr. zák., t.j. že trest má postihovať páchateľa tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu, dal do pozornosti, že obžalovaná má v osobnej starostlivosti zverené maloleté deti, je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke a okrem staršieho syna, zabezpečuje starostlivosť aj o mladšieho syna vo veku jedného roka. Uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody by tak súd neprímerane zasiahol aj do výkonu rodičovskej starostlivosti a mohlo by prísť aj k ohrozeniu výživy a výchovy maloletých detí. Súd prihliadol aj k ďalšej zásade pre ukladanie trestov uvedenej v § 34 ods. 1 Tr. zák., že trest má trest plniť nie len represívnu funkciu, teda zabraňovať v páchaní ďalšej trestnej činnosti, ale i výchovnú funkciu, teda vytvárať podmienky pre výchovu páchateľa, aby viedol riadny život. Uložený druh trestu povinnej práce, tak podľa súdu splní svoj účel uvedený v § 34 ods. 1 Tr. zák., že bude plniť prevýchovnú funkciu najmä tým, že umožní obžalovanej vlastným pričinením nahradiť spoločnosti ujmu spôsobenú na právom chránených záujmoch tým, že vo svojom voľnom čase a bez nároku na odmenu odpracuje v prospech spoločnosti určité práce v rozsahu 160 hodín. Na záver súd uviedol, že obžalovaná si počas výkonu uloženého trestu bude musieť uvedomiť, že do budúcnosti svoje eventuálne protiprávne konanie nebude môcť pred prísnejšou sankciou nijako ospravedlniť.

Súd prvého stupňa správne zistil u obžalovanej K. Q. jednu poľahčujúcu okolnosť (§ 36 písm. l/ Tr. zák.), nakoľko obžalovaná sa priznala k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutovala a jednu priťažujúcu okolnosť (§ 37 písm. m/ Tr. zák.), že už bola súdne trestaná, teda ich pomer 1:1, čím nebol dôvod na zníženie hornej hranice trestnej sadzby, resp. zvýšenie dolnej hranice o jednu tretinu, čo sa vzťahuje aj na ukladanie trestu povinnej práce.

Vo všeobecnosti je potrebné skonštatovať, že pri ukladaní trestu musí súd vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Túto závažnosť určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody, alebo povinnosť súdu ukladať len trest odňatia slobody.

Pri preskúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku odvolací súd nezistil žiadny zákonný dôvod na sprísnenie uloženého trestu, resp. na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorého sa prokurátorka svojím odvolaním domáhala.

Súd I. stupňa pri ukladaní trestu rešpektoval účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. a jeho druh a výmeru určil v súlade s hľadiskami vyjadrenými v § 34 ods. 4 Tr. zák. Prvostupňový súd nepochybil teda nielen pri právnej kvalifikácii skutku, ale ani pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, ktorý citlivo ukladal tak, aby zodpovedal kritériám uvedeným v § 34 ods. 4 Tr. zák., s cieľom splniť účel trestu tak z pohľadu generálnej, ako aj individuálnej prevencie. Prvostupňový súd pritom prihliadol na osobu obžalovanej a možnosti jej nápravy a prevýchovy.

Odvolací súd pritom dodáva, že v zmysle § 34 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky

na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy tak, ako správne na to poukázal prvostupňový súd.

Podľa § 38 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, príťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

V posudzovanom prípade boli splnené zákonné podmienky pre uloženie samostatného trestu povinnej práce v zmysle § 54 Tr. zák., podľa ktorého uvedený druh trestu môže súd uložiť so súhlasom páchatel'a vo výmere od 40 do 300 hodín, ak ho odsudzuje za prečin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody, ktorého horná hranica sadzby trestu odňatia slobody nepresahuje päť rokov. Čiže podmienkou uloženia trestu povinnej práce je, že sa tento trest ukladá za prečin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody, ktorého horná hranica sadzby trestu odňatia slobody nepresahuje päť rokov a súčasne musí byť splnená podmienka, že páchatel' s tým musí súhlasiť, čo v danom prípade bolo splnené. Len podľa § 55 ods. 2 Tr. zák. trest povinnej práce súd neuloží, ak je páchatel' dlhodobo práceneschopný alebo invalidný.

Z povahy spáchaného prečinu možno konštatovať, že obžalovaná si uvedomila nesprávnosť svojej výchovy, k čomu prispelo aj odobratie jej dieťaťa a umiestnenie do Centra pre deti a rodiny Pečeňady. Medzičasom aj vzhľadom na jej spoluprácu s organizáciou n.o. Kľúč Bratislava jej mal. syn U. bol súdnym rozhodnutím vrátený späť do výchovy a opatery, dokonca porodila ďalšieho syna, žije s jeho otcom vo viacgeneračnom dome s jej viacerými príbuznými, ktorí jej určite budú nápomocní pri výchove a opatere nielen mal. U., ale aj jej ďalšieho syna.

Krajský súd, neakceptujúc odvolacie námietky prokurátorky ohľadne neprimeranosti trestu, ktorý uložil prvostupňový súd obžalovanej z dôvodu, že sa opakovane dopustila rovnakého trestného činu, dokonca v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia a tým potrebe uložiť jej nepodmienečný trest odňatia slobody, odvolací súd zhodne s prvostupňovým súdom dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že obžalovaná bola doposiaľ „len“ jedenkrát súdne trestaná a nebola doposiaľ ani prejednávaná v žiadnom priestupkovom konaní. V tomto smere má odvolateľka pravdu v tom smere, že obžalovaná sa rovnakého prečinu dopustila v priebehu plynúcej skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, na čo poukázal aj prvostupňový súd, ale z pohľadu závažnosti skutku a súčasnú aktuálnu situáciu obžalovanej a jej úprimnú snahu o náprave a sľube, že už dohliada na výchovu a dochádzku syna do školy, ktorý už navštevuje 5. triedu základnej školy, že je na materskej dovolenke s ďalším mal. jednoročným synom, z uvedeného dôvodu uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody nie je potrebné. Navyiac uvedené predchádzajúce odsúdenie sa obžalovanej už zohľadnilo v príťažujúcej okolnosti. Napokon trestný zákon v takomto prípade zakazuje len uloženie trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu a nevylučuje uloženie iného alternatívneho trestu, nespojeného s odňatím slobody. Napokon obžalovaná nie je v súčasnosti zamestnaná a preto uložený trest povinnej práce bude pre spoločnosť prospešný a obžalovaná tak aj povinná tieto povinné práce verejne vykonať.

Odvolací súd len pre úplnosť dodáva, že podľa § 55 Tr. zák. trest povinnej práce je odsúdená povinná vykonať najneskôr do jedného roka od nariadenia výkonu tohto trestu tak, ako to súd uviedol aj vo výrokovej časti rozsudku. Do doby výkonu trestu povinnej práce sa nezapočítava doba, počas ktorej odsúdená a) nemohla vykonávať trest povinnej práce pre dočasnú práceneschopnosť alebo preto, že jej v tejto dobe práca nebola určená, c) zdržiavala sa v cudzine, d) bola vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody v inej veci. Trest povinnej práce je odsúdená povinná vykonávať osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu. Ak odsúdená v čase výkonu trestu povinnej práce nevedla riadny život alebo zavinene nevykonala práce v určenom rozsahu, alebo nespĺnila uložené obmedzenia alebo povinnosti, súd premení trest povinnej práce alebo jeho zvyšok na trest odňatia slobody tak, že za každé dve hodiny nevykonanej práce nariadi jeden deň nepodmienečného trestu odňatia slobody a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu. Súd môže upustiť od výkonu trestu povinnej práce, ak sa

odsúdená v čase výkonu tohto trestu nie z vlastnej viny stala trvalo práceneschopnou alebo invalidnou alebo z iných závažných dôvodov.

Súd nemohol obísť ani možnosti nápravy obžalovanej, najmä z hľadiska určenia prognózy jej budúceho vývoja správania. Z vyjadrení obžalovanej počas priebehu trestného stíhania vyplynulo, že si uvedomuje svoje protiprávne konanie, toto ľutuje a sľubuje snahu po náprave a teda ani krajský súd nemal dôvody spochybníť ani jej písomné vyjadrenie k odvolaniu prokurátorky a aj vyjadrenie v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, že sa v budúcnosti už nedopustí trestnej činnosti a že mal. U. riadne chodí do základnej školy.

Aj krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade účel trestu možno očakávať aj od uloženia trestu povinnej práce 160 hodín a preto takto uložený trest nepovažoval odvolací súd za neprimeraný. Preto okresným súdom uložený trest povinnej práce aj podľa senátu krajského súdu spravodlivo zohľadňuje konanie obžalovanej, jej zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jej nápravy, vychádzajúc zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému prečinu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia). Preto okresným súdom uložený trest povinnej práce je trestom uloženým v súlade so zákonom a súčasne trestom primeraným a spravodlivým.

Keďže sa senát odvolacieho súdu plne stotožnil s odôvodnením postupu pri ukladaní trestu obžalovanej prvostupňovým súdom, vzhľadom k vyššie uvedenému bolo odvolanie prokurátorky ako nedôvodné postupom podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Záverom senát krajského súdu upozorňuje prvostupňový súd na zrejmu nesprávnosť v právnej vete prvostupňového rozsudku, ktorá sa preniesla už z podanej obžaloby, teda že vydala osobu staršiu, ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnila viesť záhaľčivý život a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, namiesto správnej „vydala osobu mladšiu, ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnila viesť záhaľčivý život a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas“.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.